C. Corr. con la Posta

IZHAJA VSAK ČETRTEK

Naročnina:

	Letno	polletno	četrtletno
ITALIJA . . . . . Lir	10·40	5·20	2·60
INOZEMSTVO . . . . . »	18·20	9·10	4·60

Uredništvo in upravništvo: Trst, Via Maiolica 10-12. Telefon 1590. Uradne ure za stranke ob ponedeljkih in petkih od 10—12. Oglasi: Za vsak mm visočine ene kolone v širokosti 63 mm: finančni oglasi 1 L, osmrtnice, zahvale, poslana, vabila 80 cent., trgovski, obrtniški oglasi 60 cent. — Plača se vnaprej. — Posamezni izvod 20 cent.

DELO

Glasilo Komunistične stranke Italije

Trst, 28. februarja 1924. — Leto V. - Štev. 196.

Dolžnost vseh zavednih komunistov je, da čuvajo dedščino, ki nam jo je zapustil naš učitelj Lenin.

Z njegovimi vrlinami - udanostjo k stvari zatiranih, opreznostjo, hladnokrvnostjo, energijo, bomo dosegli cilj - zgradbo komunistične družbe.

Ostritev revolucionarne situacije

Mesci in tedni, ki jih sedaj preživljamo, pomenjajo važen preokret v političnem življenju Evrope. S pesimizmom so zrli v poletju in jeseni preteklega leta naši sodrugi na razvoj dogodkov v Nemčiji, Bolgariji in drugod, s pesimizmom, ki je bil popolnoma razumljiv spričo splošne reakcije, v kateri smo živeli in katera je morala nujno vzbujati v naših sodrugih nekak občutek brezizhodnosti in — naravno — ravnodušnosti. In vendar — v koliko je bil ta pesimizem upravičen? Na Bolgarskem je bila vstaja delavcev in kmetov proti krvavemu režimu g. prof. Cankova zadušena. V Nemčiji ni prišlo v oktobru do zmagonosne ustaje dvajsetmilijonskega proletariata, Komunistična stranka se je boju izognila, kar je momentalno utrdilo moč nemške buržoazije. Junaški boji poljskega proletariata v Krakovu so se završili po zaslugi socialne demokracije, brez zmage proletariata, ki bi bila tedaj spričo objektivnih pogojev mogoča. Površno vzeto — je bil torej pesimizem naših sodrugov posebno v onih deželah, kjer vlada reakcija (Italija, Jugoslavija in dr.) opravičen.

Toda, ako pogledamo le nekoliko globlje v bistvo teh dogodkov — in to nam potrjuje nadaljni razvoj — dobimo popolnoma drugačno sliko. Svetovna revolucija ni en sam dogodek, en sam akt, ampak dolg proces in kot tak preživlja svoje faze. Današnji štadij kapitalističnega razvoja pomenja njegov konec, nemogočnost vrniti se v «normalno» stanje, kot je bilo pred vojno. Edini mogoč izhod in ne le mogoč, ampak nujen, iz te situacije je komunistična reorganizacija družbe, katere prvo stopnjo pomenja revolucija delavskega razreda. To je temeljno načelo Komunistične internacionale in v tem gledanju na splošni položaj se komunisti v prvi vrsti razlikujemo od socialnih demokratov. Iz tega logično sledi, da reakcija, ki je zavladala v letu 1821. v Evropi in ki je sledila prvemu večjemu valu proletarske revolucije, ki je 1917. privedel v Rusiji boljševike na vlast in ki ni bil dovolj jak, da bi imel enake posledice tudi v zapadni Evropi, nikakor ne pomenja stabilizacije kapitalizma, ampak samo slučajno prevladanje buržoaznih sil nad proletarskimi. Za vsakega komunista mora biti torej jasno, da bo moral tej reakciji v kratkem slediti nov revolucionarni val. In res — v drugi polovici preteklega leta se je ta val dvignil, dogodki v Nemčiji, Bolgariji in na Poljskem nam to pričajo. Nikjer še ni bil ta val tako močan da bi dovedel proletariat do zmage, a imel je take posledice, da sodimo lahko danes povsem z mirno vestjo, reakcija je zadobila smrten udarec. Sodrug Zinovjev je v nekem svojem nedavnem članku načel vprašanje; ali pomenjajo dogodki na Poljskem, Bolgarskem in v Nemčiij le začetek nove revolucionarne periode, ali pomenjajo val, ki se je že zaključil in sicer s porazom delavskega razreda. Danes lahko rečemo, da pomenjajo prvo, da pomenjajo le prve znake večje revolucionarne periode, v kateri bo prišlo v mnogih deželah do odločilnega boja med revolucionarnim proletariatom in rušečo se kapitalistično reakcijo.

Prva in največja posledica tega revolucionarnega vala je brezdvomno delavska vlada v Angliji. Zrušitev konservativne vlade v tej največji državi sveta je za revolucionarni proletariat gotovo dogodek ogromne važnosti. Kajti s prihodom Delavske stranke na vlado se je pričel v tej državi predvsem proces jasnitve v delavskem gibanju, proces ločitve duhov. Angleški proletariat tiči še globoko v reformistični ideologiji. Šele ob neuspehih delavske vlade se bo prepričal, da more edino revolucionarnim potom dospeti do svoje osvoboditve. Da zato ne bo treba preveč časa, bo poskrbela angleška buržoazija. Eden najspretnejših politikov angleške buržoazije, Lloyd George, piše: «S tem, da ne more socialistična vlada niti eno uro vladati brez podpore liberalcev, ne obstoji nikaka nevarnost, da bi mogla prodreti s kakim revolucionarnim predlogom». In ni le slučajno, da je spremljal prihod Labour-Party na vlado železničarski štrajk, ki je bil proglašen proti volji strokovne organizacije g. Thomasa, sedaj kr. ministra in ravnokar zaključena stavka pristaniških delavcev, ter da se pripravljajo zopet novi ogromni štrajki rudarjev in drugi. To je začetek šole...

Na drugi strani vzbuja angleška delavska vlada v drugih deželah iluzije med delovnimi masami. Socialna demokracija v Nemčiji, Avstriji, Italiji itd. upa zopet na utrditev svojih pozicij. Gotovo in povsem naravno, da zapade tudi del delavskih mas iluziji, da bo Macdonald prinesel zopet mir in blagostanje v Evropo. No razočaranje v Angliji bo kmalu tudi te delavske mase v ostalih deželah prepričalo, da je edino s trdim revolucionarnim bojem mogoče kaj doseči. In zaostritev situacije, posebno v Nemčiji, jih bo zopet privedla na to pot.

Drugi val proletarske revolucije, ki se je začel v drugi polovici preteklega leta, je buržoazijo samo pognal na drugo pot. Na pot, da skuša zopet s pomočjo iluzij odvrniti proletariat od revolucionarnega boja. Že pojav, da je angleška buržoazija omogočila prihod Labour-Party na vlado, to dokazuje. Nadalje vidimo isti pojav v Franciji, ki stoji pred novimi volitvami. Takozvani blok levice — demokratične in socialistične stranke, h katerim se je izjavil pristopiti pod gotovimi pogoji celo g. Poincarè sam — se pripravljajo, da prevzamejo vodstvo države v svoje roke. Podobne pojave vidimo tudi v drugih državah (grška «revolucija», jugoslov. «opozicionalni blok»). V Nemčiji se je odpravilo izjemno stanje in ni izključeno, da se nam v kratkem celo g. Mussolini ne predstavi kot čistokrvni «levičar». Kdor je zasledoval poslednje krize v fašističnem taboru se je mogel prepričati o tej njegovi tendenci.

Vprašanje je le, koliko bo s tem buržoazija dosegla. Gotovo je, da je to poskus, rešiti se iz poslednje zadrege. Dve stvari sta, ki ji bosta ta poskus gotovo preprečili: Prvič zaostrovanje splošnega položaja, predvsem gospodarskega, ki je pritiral Nemčijo tako daleč, da ni zanjo več izhoda razen proletarske diktature in neprestano slabšanje položaja delavskih mas v vseh deželah, kar ima za posledico nov naval štrajkov in mezdnih gibanj. Drugič dosedanje krvave izkušnje delavskega gibanja. Proletarski razred v svoji ogromni večini, se danes ne bo pustil več zavesti po «demokratičnih» in drugih iluzijah. Naraščanje komunističnega upliva med delavskimi masami nam je porok za to. Komunistična Internacionala se je v najtrši dobi reakcije organizirala in usposobila za prihodnje boje. To nas navdaja z živim optimizmom, z zaupanjem, da drugi val proletarske revolucije ne bo imel v zapadni Evropi več tako tragičnih posledic, kot jih je imel prvi.

In še nekaj je, kar moramo navesti v izpopolnitev slike: Stabilizacijo Sov. Rusije. Neizmerno je Rusija, kakor tudi ves svetovni proletariat, izgubila s smrtjo s. Lenina. Toda pot, ki jo je načela ji prinaša vedno novih uspehov. Anglija, Italija. Norveška so jo pravno priznale — to je eden največjih dogodkov v zadnjem času. In druge države jim bodo sledile. Zaman so bile vse njihove nade na zrušitev sovjetov, zaman so bili v poslednjem času vsi poskusi prisiliti sov. vlada k čim večjim koncesijam za priznanje «Kolikor več boste s priznanjem Sovjetske Rusije čakali, tem manj boste dobili» — je rekel Lenin in danes skušajo kapitalistične države v skrajni sili popraviti še, kolikor se da. Prva proletarska država se pa ponosno razvija in konsolidira, v času ko se mnoge kapitalistične države vijejo v smrtnih krčih.

Drugi val proletarske revolucije ima torej mnogo izgledov na uspeh. Mogoče že v prihodnjih mesecih, bo zopet zagrmelo, ali v Nemčiji ali na Balkanu. Komunistične stranke so znale po prvih bojih nemudoma preurediti svoje vrste. Ne v Nemčiji, ne v Bolgariji niso imeli zadnji dogodki dalekosežnejšega upliva na komunistične vrste, ki so ostale skoro nedotaknjene. Izkušnje Ogrske, Jugoslavije in Italije so ogromno koristile. Parola novih bojev je: Združitev delavcev in kmetov, proti buržoazni diktaturi, proti fašizmu, za vlado delavcev in kmetov!

Volodja

Angleška delavska vlada

Pri zadnjih državnozborskih volitvah na Angleškem je bilo izvoljenih toliko poslancev delavske stranke «Labour Party», da je ostala tedanja konservativna vlada brez večine v parlamentu. Podala je demisije in je mesto nje sprejela vlado imenovana delavska stranka. Predsednik nove vlade je labourist Mac Donald in labouristi so vsi njegovi tovariši ministri. Labouristična vlada pa tudi nima samostojne t. j. svoje homogene delavske večine marveč jo podpirajo tudi liberalci ki jim načeluje znani bivši minister Loyd George. Zato je razumljivo, da ne bo mogla vršiti nova vlada izključno delavske politike marveč se bo morala ozirati tudi na želje in potrebe liberalcev, ki so strogo buržoazna stranka.

Z ozirom na vse to bi bilo nespametno si obetati od nove angleške vlade bog ve kaj. Zlasti ne pričakujemo nič posebnega mi, ki vemo, da je labouristična stranka po svojem programu, po svoji sestavi in po možeh, ki jo vodijo, strogo legalitarna in ni sposobna, da bi sprejela niti ne v praksi vršila našo koncepcijo o revolucionarnem gibanju proletariata. Od te strani torej nima za nas nobene važnosti, da je prišlo na Angleškem do vlade, ki se sicer imenuje in jo imenujejo delavsko, ki je pa delavska le v toliko v kolikor ima v svojem programu le nekatere delavske gospodarske zahteve.

Vsekakor ni brez pomena in ne bo ostalo brez posledic dejstvo, da je prišlo v tem posebnem in važnem zgodovinskem momentu do labouristične vlade baš na Angleškem, v tej klasični kapitalistični državi. To dejstvo bo gotovo vplivalo na mednarodni položaj posameznih drugih držav. Eno izmed prvih dejanj Mac Donaldove vlade je bilo to, da je priznala brez drugega rusko sovjetsko vlado. Če hočemo biti odkriti, priznajmo, da se to priznanje bistveno ne razlikuje v pogojih od italijanskega priznanja. Mac Donalda in Mussolinija so vodili k temu priznanju čisto gospodarski in trgovinski vzroki. Od tod izvira tudi tekma med prvim in drugim za prvenstvo. Od vsega začetka ni hotel nihče priznati sovjetske vlade, ali, kakor so jo imenovali, «vlado ušivcev». Sedaj bi se bila dva državnika kmalu stepla zaradi prvenstva. No, če nismo prišli prvi, smo pa bili prav pridni drugi pri tekmi. Dejstvo priznanja sovjetske vlade, bo imelo nedvomno svoje posledice. Seveda ne one, ki si jih mnogi žele namreč, da se bo s tem Rusija *poburžuazila*, marveč posledico, da bo začela Rusija težiti s svojim vplivom in voljo na razvoj vseh mednarodnih vprašanj. Ker vodijo Rusijo možje, ki hočejo ostati zvesti komunizmu in ker je Rusija zaveznica Nemčije, je čisto naravno, da je vstop Rusije v mednarodno politiko zelo neprijeten francoski vladi Poincareja.

Delavci bodo imeli pri opazovanju na dejanja angleške labouristične vlade priložnost se še enkrat prepričati da je komunistična metoda edina, ki more zagotoviti proletariatu zmago in popolen vspeh.

—o—

Razredni boj v Meksiki

Delj časa trajajoča državljanska vojna v Meksiki je čisto razrednega značaja in sicer je le epizoda tistega velikega boja, ki se je pričel l. 1910., med velikimi zemljiškimi posestniki in kmetskimi delavci.

Meksika je namreč dežela velikega zemljiškega posestva. «Haciende», obsegajoče na stotine tisočev hektarjev, so lastnina posamičnikov in na teh posestvih dela na tisoče kmetijskih delavcev, izkoriščanih do krvi.

Vsa revolucionarna gibanja, ki so izbruhnila po padcu Porfirja Diaz-a, so le faze boja, kojega vodijo kmetijski delavci, za razdelitev zemlje med tiste, ki jo obdelujejo.

Položaj, v katerem se nahaja Meksika, je torej sličen položaju Rumunije in Bolgarske. Agrarni problem prevladuje v vsem političnem življenju. Na eni strani zemljiški posestniki, na drugi delavci. Boj med dvema razredoma, za politično oblast.

V zadnjih časih so kmetje dosegli znatne uspehe, tako da so postavili na vlado Obregona, kojega program sloni na agrarni reformi. In proti temu gibanju so veleposestniki vzbudili La Huertovo ustajo, na predvečer predsedniških volitev.

Vsi delavci in kmetje pa so stvorili blok proti reakcionarnim nakanam La Huerte. Oborožili so se ter prodrli do mesta Zalapa, ga obkolili in zavzeli. En teden so se bojevali proti več tisoč mož broječi vojski.

Z druge strani pa so vse proletarske stranke, kakor: Delavska stranka, Kmetska stranka, Komunistična stranka, Meksikanska delavska zveza, dale svojo oboroženo pomoč Obregonu. Meksikanski delavci so torej stvorili enotno fronto. Napravili so to, kar bi morali napraviti bolgarski delavci in kmetje tedaj, ko je Cankov napravil svoj državni prevrat.

Neuspeh bolgarskih delavcev je bil v poduk meksikanskim, ki so izprevideli, da se je treba v kritičnem trenutku bojevati z združenimi silami proti skupnemu sovražniku.

Preporod delavskega gibanja
na Bolgarskem

Položaj Cankove vlade postaja vedno bolj kritičen. V zunanji politiki ne more več računati na podporo Italije, v macedonskem vprašanju, potem ko je bil sklenjen pakt med Italijo in Jugoslavijo. Manjka mu podlaga, ki je obstajala v sporu med Rimom in Beogradom.

V deželi je opažati znatno oživljanje delavskega gibanja. Takozvani obrambni zakon je preprečil vsakršno delavnost Komunistične in Kmetske stranke.

Rezultat reakcije pa je bil ta, da je nastala «Stranka dela», ki se je zelo hitro razširila in je imela dne 27. januarja svoj prvi javni kongres. V notranji politiki je zaznamovati tudi demisije socialdemokratičnih ministrov v Cankovem kabinetu.

Socialdemokratična stranka ni bila nikdar močna. Po njeni udeležbi v Cankovljevi vladi pa se je število njenih članov znatno skrčilo.

Tako zgublja Cankova vlada poslednjo demokratično krinko. Njen čisto fašistični značaj je očiten. Delavski odpor ne bo izostal.

—«—

Nemčija

KOMUNISTI IN BOJI V PALATINATU. Alzaški komunistični poslanec Thomas je podal v nemškem parlamentu sledečo izjavo:

«Kaj je separatistično gibanje?

«To gibanje je ustvaril Poincarè, denarno pa ga podpira industrialec Schneider.

«Kaj je antiseparatistično gibanje?

«Je to gibanje podplačano od Stinnesa. Francoski in nemški kapitalizem se nahajata v sporu. V tem boju pa ne morejo delavci pridobiti čisto nič. To pa nikakor ne pomeni, da morajo ostati ob strani. Njih dolžnost je, da podvzamejo boj, hkratu na obeh frontah: proti separatizmu, katerega podplačuje Poincarè in proti antiseparatizmu, kojega podplačuje Stinnes.

«Če bi zmagal separatizem, bi imel proletariat za gospodarja Poincarèja; če pa bi bili separatisti premagani, bi imel Marxa Stinnesa in Helfericha.

«Boj na obeh frontah! To je parola, ki ji mora slediti revolucionarni proletariat, pod vodstvom Komunistične stranke.

Nemška komunistična stranka je vodila boj proti separatizmu, tako, kakor ga ni še nobena druga stranka. V Porenju, kakor v Palatinatu je bila največji nasprotnik separatizma.

«Še enkrat kličemo delavcem: «Vi nimate domovine. Osvobodite se izkoriščevalcev in jo bodete imeli, proletarsko domovino, katera edinole je vredna, da prelijete zanjo vašo kri.

NEMŠKI KOVINARJI PROTI SCHEIDEMANNU. Dne 18. t. m. se je vršil v Kasselu splošni kongres nemških kovinarjev. Prisotnih je bilo 410 delegatov, od katerih je 150 zastopalo socialdemokratično desnico, 160 komuniste in ostali socialdemokratično opozicijo.

Živahen incident je nastal na dan otvoritve kongresa. Dissmann, ki je istemu predsedoval, je hotel dati besedo Scheidemannu, županu v Kasselu, ki je bil svoj čas tudi član vlade, za časa revolucije l. 1918.

Proti temu je živahno protestirala opozicija, ki je smatrala prisotnost Scheidemanna kot odkrito razžalitev delavskega razreda.

Neki komunistični delegat je obtožil Scheidemanna kot človeka koalicije z buržoazijo, ki je izdal revolucijo l. 1918 in odgovornega za umor Liebknechta in Luxemburgove.

Tretina delegatov je v znak protesta zapustila dvorano.

SOCIALDEMOKRATJE KI PREHAJAJO K NEMŠKI KOM. STRANKI. Socialdemokratični poslanec Hoffmann je poslal osrednjemu odboru socialdemokratične stranke pismo, s katerim podaja demisije. Istočasno je izjavil, da pristopa k komunistični stranki.

V SAARSKEM OZEMLJU se delavsko gibanje širi bolj in bolj. Delodajalci hočejo odpraviti osemurni delovnik, vsled česar je prišlo do ukinjenja pogajanj med rudarji in lastniki rudnikov. Ravnotako ni prišlo do sporazuma med kovinarji in podjetniki.

KOLIKO NESE RUHRSKA POLITIKA? Kakor poroča list «Westminster gazzette», je prejela francoska vlada prošlega meseca le 38 odstotkov koksa, ki ga je dobavljala brezplačno Nemčija, pred okupacijo.

SVETILNIKI ZA ZRAKOPLOVE. V Hamburgu je bil zgrajen posebni tip svetilnika, namenjen za zrakoplove, namreč zato, da je mogoče aeroplanom, da se orijentirajo po noči. Svetilnik posilja svoje žarke kvišku, v daljavo od šestdeset do osemdeset kilometrov.

G. ZINOVIJEV

Dolžnost leninistov

Ali si je mogoče misliti človeka, ki je slišal kedaj govoriti Vladimirja Iljiča, da bi pozabil nanj? Poslušali so ga na stotine tisočev, če ne naravnost milijoni. Vsem tistim, ki so imeli to srečo, je dal Vladimir Iljič kakor del samega sebe. Naj si bodo že tako raztreseni po celem svetu milijoni ljudi, ki so slišali govoriti Lenina, so pa vendar številni, neskončno bolj številni, danes, ljudje, ki se spominjajo z globoko hvaležnostjo človeka, ki je znal s tako silo ganiti srca vseh tistih, ki se borijo za boljšo bodočnost človeštva. Milijoni in milijoni ljudi ponavljajo danes samo eno ime: Lenin.

Vsi tisti ki so osebno slišali Lenina čutijo, predvsem danes, čut osebne hvaležnosti nasproti človeku, ki je tako visoko povzdignil idejo delavskega razreda, človeku, ki je povzdignil človeštvo. Ta čustva pa so tembolj močna v članih stranke, ki jo je ustvaril genij Vladimirja Iljiča. So tembolj močna v vseh učencih Vladimirja Iljiča, ki so za celo dobo dvajsetih let delali ob njegovi strani, ki so živeli skupaj ž njim v dnevih neuspehov, ki so delili ž njim skupaj radosti zmage, sprejemali njegov nauk, poznavali v njem genialnega voditelja in tudi človeka, učitelja.

Dne 14. marca 1883., na dan smrti Marxa, je pisal Engels staremu Marxovemu prijatelju, Sorge-ju sledeče:

«Vsi pojavi, in med temi tudi najstrašnejši, ki se porajajo po zakonih narave, prinašajo s seboj tudi uteho. In tukaj je ravno slučaj. Zdravniška veda bi morebit bila v stanu, da podaljša še za kako leto, in to samo v slavo zdravnikov, življenje bitja, ki je umiralo počasi mesto da bi umrlo nenadoma. Naš Marx pa ne bi nikakor mogel prenašati takega življenja. Živeti, imajoč pred seboj toliko nedovršenih del, trpeti muke ob misli nemožnosti jih dovršiti, bi bilo tisočkrat mučneje nego mirna smrt... Po mojem mnenju, po vsem tem kar se je dogodilo, ni bilo drugega izhoda; to znam bolje nego vsi zdravniki.

Danes, ko imamo pred nami suhoparno poročilo raztelešenja trupla Vladimira Iljiča, treba je, žalibog, da ponavljamo te Engelsove besede, primerjajoč jih k slučaju Lenina. Poapnenje žil — posledica težkega duševnega dela — je delalo stanje Vladimirja Iljiča obupnim, in to še pred zadnjo krizo, namreč ono 21. januarja, ki je povzročila katastrofo. Lenin, ki ni mogel več govoriti, ni mogel več pisati, ni mogel več voditi v boj ljudi, ni mogel več delati, delati! Ali si je mogoče misliti večjo muko za tak značaj upornika med uporniki, za tega misleca med misleci?

Ampak: kvišku srca! Vsak zase se bo trudil, da premaga naravni čut, ki ga je zbudil v nas konec Vladimirja Iljiča. Poskusimo sedaj, da začrtamo s hladno mirnostjo, katero nas je naučil, dolžnosti, ki jih njegov konec nalaga svojim učencem.

Do zadnjih dni je vsa naša stranka živela v upanju, in upali smo tudi mi, da se Vladimir Iljič povrne k delu. Upalo se je v kak čudež: kajti Lenin je utegnil izvršiti desetkrat, stokrat to, kar se je drugim zdelo nemogoče.

Sedaj pa je vse končano. Stranka mora delati brez Lenina.

«Delavsko gibanje bo šlo po svoji poti. Ampak ne bo več tega središča, kamor so se v kritičnih trenutkih zatekali francozje, rusi, amerikanci, nemci, zato da prosijo za pomoč, da dobijo vedno gotov in jasen svet, tak svet, katerega more dati edino-le genialen človek in ki dobro obvladuje zadevo». — Tako je pisal Engels na dan smrti Karla Marxa. Danes, čutimo mi vsi, da smo sirote.

Dolžnosti, ki so jih imeli Marxisti leta 1883., ob smrti Karla Marxa, so bile težke. Ampak koliko bolj so težke in zamotane naloge, ki čakajo nas, marxiste-leniniste, leta 1924., po smrti Lenina! Po smrti Marxa, so imeli Marxisti predvsem naloge na polju teorije. Delavsko gibanje je preživljalo dobo globokega dozorevanja. Prva Internacionala se je zrušila. Druga pa ni bila še ustanovljena. Francosko gibanje — pa ne samo francosko — si ni še opomoglo od udarca, zadanega pariški Komuni leta 1871. Mednarodno delavsko revolucionarno gibanje se je pričenjalo komaj orientirati. Bistvena naloga je obstajala v tem, da se napravi iz velike dedščine, zapuščene od Karla Marxa, dobrino k širokemu proletarskemu gibanju.

Naloge marxistov-leninistov pa so danes mnogo bolj kompliciране in zahtevajo večje odgovornosti. Mednarodna proletarska revolucija je pričela, dosegla je prve zmage v eni največji deželi. Kljub temu se mora izvojevati še mnogo bojev, da se ohrani proletarsko diktaturo. Še vedno zastruplja Druga internacionala delavsko gibanje v mnogih deželah. Naloge Komunistične internacionale, ki jo je ustanovil Vladimir Iljič, postajajo vedno bolj kompliciране. Naša pot postaja vedno bolj zakrivljena in strma. Mednarodni proletariat, nahajajoč se na pohodu nasproti zmagi, bo več kakor enkrat zgrešil pot ter bo iskal, oblit s krvjo, novih poti. Krivi preroki Druge internacionale so napravili že mnogo žrtev med mednarodnim proletariatom, ampak kljub temu se ni še osvobodil od raznih mamil, ni še strgal raz svojih oči poveze, ki mu ovira videti pravo pot. Marxisti-leninisti, ki imajo sedaj nalogo voditi mednarodno proletarsko gibanje brez vodstva poglavarja in učitelja, se nahajajo pred ogromnim političnim, teoretičnim in praktičnim delom.

Njihova prva dolžnost je, da razširjajo vedno bolj, tudi po smrti Lenina, bistveno idejo leninizma: zvezo delavskega s kmetskim razredom. To je poglavitna dolžnost R. K. S., po smrti Lenina!

Uspeh našega dela mora biti, da se dovede v kratkem času milijone ruskih kmetov do spoznanja, da misli Komunistična stranka po smrti Lenina, nadaljevati po začrtani poti, od česar je odvisna usoda ruske revolucije. Delajmo na to, da ne bo več v središču delavnih kmetov niti enega samega ki bi ne znal, da nadaljuje Komunistična stranka, s pomnoženimi silami, svojo politiko zavezništva med delavskim in kmetskim razredom.

Druga naloga R. K. S. je, da se utrdijo obstoječe zveze med stranko in brezstrankarskimi delavskimi masami. Leninova smrt je zadela nestranskega delavca ravnotako kakor komunističnega, da se izpolni volja Lenina je treba napraviti tako, da milijoni nestrankarskih delavcev v Sovjetski zvezi počenjajo razumevati: da je sicer umrl Lenin, ampak da bo od njega ustanovljena stranka čuvala njegovo dedščino; ampak, da bo znala ta stranka vzdržavati trdne zveze med naprednimi komunisti in zaostalo delavsko brezstrankarsko maso; ta stranka bo znala, s plugom voditelja, zrahljati nove plasti zemlje; znala bo pritegniti iz najglobokejših plasti delavskega razreda, brezstrankarske delavce; znala bo vzpodbuditi vsakega delavca ki poseduje trohico talenta; znala bo pomagati neštevilni množici delavcev, da se bodo učili vedno bolj, da si bodo pridobivali večjo kulturo, da bodo sodelovali pri socialistični gradbi.

Tretja dolžnost leninistov je, da obvarujejo za vsako ceno edinost stranke, ustvarjene od Vladimirja Iljiča. Ruska Komunistična stranka je največje delo Leninovega genija. Kar je imel Iljič najboljšega, je dal naši stranki. On jo je utrdil s krvjo svojega srca. Vladimir Iljič je smatral vedno našo stranko kot organizacijo, vlito iz enega samega kosa in katera je v stanu, da združi v sebi vse, da združi vse sile delavskega razreda. V tem pogledu je dedščina Iljiča neskončno bolj dragocena kakor ona, ki jo je zapustil Marx leta 1883., marxistom. Ruska Komunistična stranka je bila in mora ostati predstraža, glava, skupno vodstvo delavskega razreda. Naša stranka ne more izvršiti svojega poslanstva kakor da ostane mešana. Sedaj bo reagirala s [illegible] oostoterjeno silo proti vsakemu razdiranemu delu.

Četrta naša [illegible] naloga je, da ostane stranka borbene[illegible] ga boljševizma.

Skozi neenakosti [illegible] «Nep» (nove ekonomične politike), sko[illegible]i ovire prehodne dobe, sukajoč se v kro[illegible]ih buržoaznih sovražnikov, na umiku, [illegible]e torej potrebno, zato da bo lažje jutri napredovati, da ostanemo stranka bor[illegible]nega boljševizma, takšna, kakor jo je us[illegible]tvaril Lenin. Zato je potrebno, da uvidimo vse nevarnosti degeneracije, da neizprosno pobijamo izprijenja leninizma in poskuse k povratku malomeščanski duševnosti, pa naj si ima to kjerkoli svoje vire.

V spomin nam prihajajo prvi dnevi Smolnija. Na tisoče vojakov kmetov v uniformi, bradatih in z zagorelim obrazom, je prihajalo nasproti Smolnju. Množica se je valila liki ogromnemu plazu. Prihajali so da vidijo Lenina, da se pogovorijo ž njim, da ga vprašajo kaj bo z Rusijo, kaj bo z nami.

Na tisoče vojakov-kmetov je iskalo odgovora v Leninovih očeh. Oni so, z njih pravo intuicijo ljudskih zastopnikov predvidevali v njemu novega poglavarja Rusije. Nekateri so v pravem

«Delo» c. c. post. 688
Dr. Henrik Tuma
Viale 24. Maggio 8 GORIZIA

pomenu besede proučevali Lenina: «Kdo si ti? Ali nas boš znal voditi k novemu življenju?»

Sedaj, ko je neizprosna smrt pokosila velikana, bosta ruski delavec in kmet obračala svoje oči k stranki, ki jo je ustvaril Lenin. Delavec in kmet bosta vprašala našo stranko: «Ali nas boš povedla ti k zmagi, sedaj, ko je izginil Lenin?»

Delajmo torej. Delajmo tako, da bomo lahko odgovorili delavskemu razredu in kmetom: «Mi vas bomo vodili!» Stranka, ki jo je ustanovil Lenin, bo ostala vredna tega, kar zahteva velika zgodovinska doba. Ruski leninisti, ravnotako kakor leninisti Komunistične internacionale vseh dežel, imajo velike naloge, najvažnejša dedščina ki nam jo je pustil učitelj je zveza sovjetskih republik in Komunistična internacionala s svojo predstražo, Rusko Komunistično stranko.

Svest si velike važnosti nalog, ki jih moramo dovesti do konca s pomočjo naše skupne izkušenosti in brez genialnega sveta Vladimirja Iljiča, moramo na vsak način povečati našo enotnost, moramo stvoriti družino, ki jo veževo še bolj tesne vezi. Smrt Lenina mora biti znamenje bratska združitve vseh onih, ki so resnični leninisti. Glejmo da bomo delali tako, da bomo kolikor mogoče nadomestili, vsi skupaj, Vladimirja Iljiča. Dajmo veliki stvari, ki nam jo je zapustil Vladimir Iljič, ravnotoliko udanosti, opreznosti, hladnokrvnosti, energije, poguma in ljubezni, kolikor je je dal Lenin. Dajmo ji pa tudi vsaj nekoliko tiste bistrovidnosti, ki jo je znal dati on.

Štrajkovna gibanja

—::—

GIBANJE AMERIKANSKIH RUDARJEV. Rudarji premogovnikov v Floridi so predložili delodajalcem memorandum, v katerem stavijo važne zahteve. Lastniki premogovnikov pa nočejo priznati teh zahtev ter se opirajo na dejstvo, da razpolagajo z veliko rezervo premoga. Prvega aprila poteče rok dosedanje pogodbe in rudarji so pripravljeni staviti na izkušnjo svoje rezerve - bojnega razpoloženja.

ŠTRAJK V FRANCOSKI AVTOMOBILNI INDUSTRIJI. V Franciji štrajka 11,000 nastavljencev avtomobilnih tvornic Citroen. Štrajkujoči so poslali vodstvu tovarne spomenico s sledečimi zahtevami:

1. Spoštovanje pogodb sklenjenih 9. februarja;
2. Socialno skrbstvo: osemurni delovnik, higijena;
3. Povišanje dnine.

Poleg te kategorije delavcev so pričeli stavkati tudi nameščenci v petrolejski industriji.

EGIPTOVSKI DELAVCI ZASEDLI DVE TVORNICI. Delavci, zaposleni v aleksandrijski predilnici so ostali v tovarni ter izjavili, da bodo sami vodili podjetje. Ustanovljen je bil nekak sovjet. Delavci neke druge tovarne so sledili temu vzgledu. Položaj postaja resen, vsled česar se je zahtevalo intervencijo Zaglul Paše, vodje egiptovskih nacionalistov.

Izkušnje in cilji svetovnega proletariata

Današnji mednarodni dogodki, ki so po zakonu razvoja splošno priznana zgodovinska nujnost, nam jasno kažejo, kako si je zamogla današnja vladajoča družba kljub svoji maloštevilnosti utrditi in razširiti svoj položaj in utisniti vsem oblikam človeške družbe svoj pečat. Našim sodrugom je že znano, s kakšnimi sredstvi je dosegel svetovni kapitalizem vrhunec svojega razvoja. Cerkev, šola, gojitev nacionalizma, kapital, časopisje in v kritičnih trenutkih podpiranje strank, ki so po svojem programu in mišljenju najbližje buržoaznemu.

Polagoma prodira v naše delavske vrste pravo spoznanje, da je kapitalizem internacionalen in kot tak skupen v boju proti zahtevam in pridobitvam proletariata. To nam dokazuje blokada prve delavske države na svetu, Rusije, s strani tedanjih državnikov, eksponentov kapitalistične buržoazije, kljub temu, da so se sami med seboj klali za profite zadnje vojne. Nacionalizem je sam na sebi umetna tvorba, ki ima namen nerazglednim masam utrditi prepričanje, da mora braniti, ljubiti in dati življenje za svoj narod, sovražiti pa drugorodce, češ, da so imperialistični, nevarni njeni domovini, jeziku, imetju, narodni umetnosti itd. To je ena najspretnejših potez v razvoju kapitalizma za oslabljenje in razcepljenje odpora svetovnega proletariata, ki bi bil v nasprotnem slučaju odločilen faktor v javnem mednarodnem življenju. Od tega manevra ima velika buržoazija, ki se pokazuje delovnemu ljudstvu v luči narodnosti in tako zakriva svoje naravno hotenje in življensko potrebo po internacionalizmu, kar trojno korist: reklamo za industrijske proizvode, naraščanje svoje lastne moči, in poljubna uporaba zaslepljene mase za svetovno konkurenco in nadmoč, ki se izraža v novih vojnah. Kot zgled lahko navedemo pisavo «Slovenskega naroda», kjer toži in javka mlada slovenska buržoazija, češ, da grozi domačim narodnim velepodjetjem polom od inozemskega kapitala.

Po teh razmotrivanjih je vsakemu očita potreba po vsesplošnem internacionalnem odporu delavstva, ki bo šele samo, s svojo krvjo, ustvarilo zatiranemu sloju človeka vredno življenje.

Družabni odnošaji oblikujejo dve svetovni stranki, ne priznavajoč nobenih sekt, ki so upodobljene v izumetničenih nacionalno razdeljenih strankah, in takih, ki so pod različnimi imeni v službi buržoazije. Za zavednega delavca mora veljati vselej in povsod načelo, da bo branila njegove koristi samo iz izkoriščanega razreda sestoječa stranka, ne pa taka, ki ima v svojem taboru na isti klopi kmete, delavce, trgovce, uradnike, duhovnike, advokate, veleindustrijalce ter upravitelje raznih bank, imajoč hinavski program, da bo delala in se trudila za korist *vseh* članov in somišljenikov.

Pred vojno smo imeli Socialistično delavsko stranko, ki je imela v okrilju ves naprednejši proletariat. Njen namen je bil socializirati vsa proizvajalna sredstva, kar so pripisovali *času, razvoju, evoluciji* in potom parlamentarne moči stopnjema pridobivati delovnemu ljudstvu čim več ugodnosti v raznih koncesijah, ki so bile same na sebi malo koristne delavstvu, če izvzamemo osemurni delavnik. Posebno ostrih razrednih bojev nismo imeli v predvojnem času. Glavna oznaka Socialistične stranke, če pogledamo v njeno dosedanjo zgodovino, je tale: Člani in somišljeniki stranke so uverjeni, da bo ona prinesla rešitev izkoriščanemu razredu v udejstvovanju socializacije vseh proizvajalnih sredstev, v uničenju kapitalizma in ostalega meščanskega razreda, čigar posledica bodo novi družabni odnošaji, novo materielno življenje. Ta nauk imajo na svoji zastavi vsi socialistični voditelji, ko pa pride čas udejstvovanja načrtov, se radi osebnih kapitalističnih interesov izneverijo programu in tako zavajajo ves proletariat naravnost v žrelo reakcije. Šele danes se odpirajo masi oči, priti je morala Nemčija, Bolgarija, ko divjajo socialistični državniki, najpodlejši in najzagrizenejši eksponenti buržoaz. kapitalizma, v svoji razbesnelosti, kakršnih primerov nimamo niti v najreakcionarnejših državah, kjer vlada soldateska, fašizem in imperializem. V najkritičnejšem razdobju so se postavili vsi à la Ebert na stran reakcije. Ni čuda, da delavstvo kar trumoma prehaja h komunizmu.

Akcija, započeta po Komunistični stranki se vedno bolj bliža svojemu cilju: svetovni revoluciji. Divjanje današnje reakcije v obliki revolverjev, ječ, preganjanj in čim večjega izkoriščevanja v obliki povečanega delovnega urnika, brezposelnosti, znižanja mezd in povišanja davkov, ki pritiskajo našega kmeta, moramo smatrati kot zadnji poskus velekapitalistov, veleindustrialcev ter latifundistov za obdržanje svoje oblasti. Danes smo v zgodovinskem razdobju, kateremu se da primerjati v zgodovini konec suženjstva z nastopom srednjega veka in padec fevdalne dobe. Današnja reakcija ne sme oplašiti naših vrst in roditi nezaupnosti v bodočnost, v odrešitev proletariata. Evropi sije boljša bodočnost, ki bo delo nas samih. Počakati moramo, da se odtegne malomeščanstvo kapitalističnemu razredu, kar se godi že danes, in da postane tisti del, ki ne vstopi v našo stranko, *neaktiven* za časa revolucije. V slučaju prve imperialistične vojne ji mora slediti, kot logična nujnost zgodovinskega razvoja, kakor smo videli v Rusiji, državljanska vojna, ki bo utrla pot delavsko-kmetski začasni diktaturi.

Četaš

Nobeden ne zahteva od socialistov, ki hočejo biti komunisti, da izvršijo v najbližji bodočnosti revolucionarni državni prevrat. Kar zahteva Tretja internacionala od svojih pristašev je, da pripoznajo, ne z besedami ampak z dejanji, da je civilizirano človeštvo vstopilo v revolucionarno dobo, da gredo vse kapitalistične dežele velikim spremembam naproti, da gredo naproti odprti razredni vojni in da obstaja naloga revolucionarnih zastopnikov proletariata v tem, da pripravljajo za to vojno, ki je neizbežna in se približuje z naglimi koraki, potrebno idejno oborožitev, kakor tudi organizacije ki bodo služile kot bojno sredstvo.

L. Trocki

VOLITVE V SAARI. Pri deželnih volitvah v Saari je bilo oddanih za komuniste 39.311 glasov. Dobili so 5 mandatov, proti dvema, ki so jih imeli do sedaj.

Domače vesti

Narodni rešitelji

Tri leta so se predstavljali slovenskemu ljudstvu Julijske Krajine kot najpoštenejša in najidealnejša narodna stranka, ki si je zastavila za cilj rešitev naroda iz politične sužnosti za borbo in za njihove pravice. Združili so se leta 1920 — v času boljševiške nevarnosti —, združili so se vsi: verni kristjani in brezverci, kapitalisti, trgovci, veleposestniki in oni, ki pravijo, da so zastopniki kmeta, delavca, obrtnika in uradnika. In vse to v imenu «narodne sloge». V imenu «narodne sloge» so 1921 l., pri državnozborskih volitvah, premotili ljudstvo in ga potem izdali v rimskem parlamentu 1922. leta so ga vrgli pod noge fašistovskim voditeljem; isto leto so ga oropali njegovega zadružnega bogastva (16 milijonov lir). Leta 1923 pa, ko so videli, da ni več boljševiške nevarnosti, — za to, so si mislili, garantira g. Mussolini —, so šli narazen: advokatje na eno stran, duhovniki pa na drugo. V tem letu so se razkrinkali do golega in pokazali svoj ostudni obraz. Pristudilo se je celo nam, ki — odkritosrčno povedano — nismo vedeli prej, da narodna sloga zakriva toliko gnjilobe in gnjusobe. Čujte kako piše o narodnjaških ... voditeljih «Mali list»:

«Mi se ne bomo prepirali s pijavkami, ki so narod za milijone ogoljufali, ki so bili od bankirjev podkupljeni, ki si zidajo palače na stroške ljudstva. Za nas so to izdajice, propalice, četudi nosijo na jeziku besedo o narodu. Amen».

Narodnjaški voditelji so torej «pijavke, ki so narod za milijone ogoljufali», so izdajice in propalice. Kako pa mislijo narodnjaki o svojih krščansko-socialnih bratcih nam pove sledeče pismo, ki so ga pisali Wilfanovi pristaši posl. Ščeku:

Velecenjeni gospod poslanec! Zapeljevanje našega krvavečega naroda vpije do neba. Žolč in strup se nam je dvignil do vrha. Samo čudežna sila je trenutno zaustavila naše maščevanje. Vaša prokleta izdajalska žila ne miruje. To je zadnji opomin in obenem konec Vašega barbarstva, sicer bo Vaša izdajalska kri onečastila to sveto zemljo. Osveta».

Na eni strani torej: pijavke, izdajice in propalice, na drugi tudi izdajice, zapeljevalci in barbari!! Lahko smo prepričani, da je vse to res, saj so to sodbe narodnjakov o narodnjakih, ki se medsebojno najbolje poznajo, ko so živeli vendar tri leta skupaj v tesnem objemu.

Za bližnje volitve se hočejo narodnjaški voditelji zopet združiti. Zopet bodo skušali narodni rešitelji, kakor so storili to že pri prvih državnozborskih volitvah, premotiti ljudstvo s kako vejico. Ako ljudstvo takrat ni moglo še videti kaj se vse skriva za to vejico, danes po triletnih trdih izkušenj in neštetih udarcih, ki so padli njem vsled krivde narodnjaških voditeljev, lahko spozna narodne rešitelje. K spoznanju njihovih del in njih lastnosti so doprinesli mnogo oni sami. In upamo, da se nam bodo še bolj odkrili.

Dolžnost vseh zavednih delavcev in kmetov je, da seznanijo svoje sotrpine in sploh vse ljudstvo, ki bi tega še ne vedelo, kaj so ti narodni rešitelji in kako oni rešujejo narod. Dokler ne bo vzel vrag s političnega pozorišča advokatov in duhovnikov, liberalcev in klerikalcev, bo slovensko ljudstvo *vedno izpostavljeno nesrečam in pogubam.*

V boj proti takozvanim narodnim rešiteljem, v boj proti kapitalistom in njih mešetarjem, v boj proti narodnjakom!

—o—

„Brez upa zmage“

Tržaška «Edinost» je v svojem nedeljskem dopisu iz Gorice namignila svojim volilcem, da se komunisti udeleže volilnega boja «brez upa zmage». «Edinost» ima rada citate in se često ponaša na to prednost svojo. In mi ji ne zamerimo. Ali taka prednost ne zadošča političnemu dnevniku, ki bi rad veljal za duševnega vodjo kar celega «svojega» naroda. Ves socialni, gospodarski in politični razvoj zadnjih deset let, svetovna vojna in kar se je zgodilo po njej, vse je šlo mimo gospodov, ki pišejo v tržaški dnevnik in ni pustilo v njih nobenega sledu. Jurij je šel v Zagreb in Jurij se je iz Zagreba vrnil. In doma je povedal, da so v Zagrebu hiše velike in visoke kakor v Trstu. Pozabil je pa in zato ni povedal, da je v Zagrebu prišel ob srajco.

Da smo zlobni, bi se nad «Edinostjo» lahko hudo maščevali. Leto dni so se tržaški in goriški gospodje med seboj tako prepirali, da so svoj «mili slovenski narod» spravili v nevarnost. Volitve so prišle ravno ob pravem času, da so se gospodje utegnili združiti in se dogovoriti zaradi kandidatov. Sedaj so prepričani, da so «narod» rešili vsega zla. In ker ni «narod» več v nevarnosti, ker je rešeno vprašanje o izmenjavi kron, ker so se vsi izkoriščevalci in razdiralci spremenili v domoljube in so se klofute prelevile v poljube in je volilni pop pomagal, da so gospodje ustanovili družbo vseh čednosti, si mislijo sedaj da smejo osedlati svoje rozinante in se zagnati v sveti boj.

Mentaliteta tržaških in goriških slovenskih gospodov se nič ne razlikuje od vse druge malomeščanske mentalitete. Zato tudi sodijo o udeležbi komunistov pri volitvah kakor ljudje, ki ne morejo z nosom čez domači plot.

Vzroki zaradi katerih so komunisti sklenili se udeležiti volilnega boja segajo ne le preko ograj Julijske krajine marveč tudi preko državnih meja in so mednarodnega značaja. Vsi boji, ki jih vodijo ali se jih udeležujejo komunistične stranke v posameznih deželah so tesno med seboj zvezani deli velikega mednarodnega proletarskega gibanja. Razmere v posameznih deželah lahko zboljšajo ali poslabšajo položaj v katerem se morajo komunistične stranke gibati. Velikega, mednarodnega proletarskega gibanja ne morejo ustaviti. Zlasti ne več sedaj, ko ima proletariat v Rusiji mogočno državo, ki je pripravljena zavihteti meč v obrambo njegovih pravic in teženj.

Komunistična stranka Italije je del komunistične mednarodne organizacije, ki določa svojim članicam taktiko ozirajoč se pri tem na potrebe splošnega mednarodnega proletarskega gibanja. Kdor tega ne razume, kdor ne pozna pogojev, ki nujno povzročajo proletarsko gibanje in ki nam svedočijo, da ne bo miru dokler ne pride to gibanje do svojega cilja, je bolje da molči o komunistih in proletariatu in da ne meša pojmov ljudem. Komunisti ne le da ne gredo v boj «brez upa zmage» marveč v svojo zmago verujejo, globoko verujejo in bodo vanjo verovali tudi v slučaju, da ne bi bil izvoljen pri teh volitvah v vsej Italiji niti en sam komunist. Komunisti niso slovenski narodnjaki ali slovenski krščanski socialci, ki se jim zdi narodno vprašanje rešeno ako postavijo fašisti ali komunisti tudi kakega človeka s slovenskim imenom med kandidate. Komunisti tvorijo predstražo proletarskega gibanja in so vedno pripravljeni na boj. Tudi na volilni boj in dajo svojemu boju vedno le proletarski značaj in vsa kemu boju ono vrednost, ki mu gre. Na Bolgarskem, na Ogrskem, na Poljskem in drugod je položaj komunistov baš tako neprijeten kakor v Italiji. In vendar, tudi v omenjenih deželah in celo po junaških bitkah proti Cankovu na Bolgarskem so se udeležili komunisti volilnega boja. Važnost in uspeh komunistične udeležbe pri volitvah pa ni v številu izvoljenih poslancev marveč v gibanju samem, v tem, da se proletariat tekom takih bojev duševno in organizačno usposobi za druge nadaljne boje, da se razširi idejo, da se proletariat dvigne iz mrtvila in da se ob pogledu na neprestano se vršeče gibanje ojači vero in prepričanje v končno zmago.

In kakorkoli živimo v razmerah ko se moramo gibati na način, da se nas preveč ne opazi, da moramo delati skoro pod zemljo, da si ne moremo privoščiti sijajnih romantično junaških nastopov, bodo pokazale te volitve tudi v Julijski krajini, da v vsej tej dobi, ko se nas ni čulo, ko se nas je zapiralo, ko se nam ni dovolilo nobenega glasu, bodo pokazale, da smo delali in nam bodo pokazale naše pomanjkljivosti da jih izpolnimo v bodoče.

... zna

Volilno premišljevanje

Parlament je najbolj kratkočasna ustanova na svetu. Če ga domovina nima, se tepe zanj na vse pretege. Če ga ima, ne ve, kaj bi ž njim.

Ko so na Dunaju prvič napravili parlament, so mu rekli kar na kratko teater. Pa ni bil teater, ampak varietè. Če so v njem dremali, so rekli temu obstrukcija. Če so se obmetavali s črnilniki, so rekli, da je zasedanje. Če so si očitali grehe in se zmerjali, so trdili, da se bojujejo za pravice. Če so pa res imeli namen bojevati se za pravice ljudstva, so poslali poslance domov. Zato se kličejo poslanci.

Poslanca je treba izbrati in izvoliti. Izbrati ga ni prav težko. Ponuja se navadno sam. Najbolj se ponuja tisti, ki bi najraje koristil narodu. Križ pa je, da niso vsi zadovoljni s takim, ki se najbolj ponuja. Hitro najdejo na njem napake. Ali je premlad, ali prestar, ali pa se ne zna prav predstavljati. Ne smemo namreč pozabljati, da je v parlamentu pogosto kakšna posrečena gledališka predstava. Da bi bil prenewmen, kdor se sam ponuja za poslanca, mu ni mogoče očitati.

Če je preveč ponudnikov za poslance, je zopet smola. Ponudniki se ne ponujajo naravnost, ampak hvalijo tistega, o katerem želijo, da bi ga vrag vzel. Tako nič ne veš, pri čem da si. Razume se, nastane prerekanje. Je toliko hujše, kolikor bolj mora ostati skrito volilcem. Volilci navadno ne vedo nič, kakšna huda vojska je vstala med kandidati. Najbolj gorje je seveda kandidatu samemu; ne je, ne spi, nima več mirne urice. V par tednih shujša, kakor da je štirideset dni živel v puščavi ob samih kobilicah.

Nazadnje se zavesa vzdigne, kandidat se pokaže volilcem. Včasi se je osebno predstavljal. Osebno predstavljanje ni bilo lahko delo. Zato je raje kdo hodil okoli. Popisal je vse njegove lepe lastnosti in jih povedal raje preveč kakor premalo. Volilci so verjeli ali pa ne. Če so verjeli, so klicali «Živio». Če niso verjeli, so rekli, da vsak pop svojo vero hvali.

Predstavljanje ni šlo vselej prav gladko. Če je bil kandidatov angel varih neroden, sta jih lahko oba ulovila. Tudi kandidat je bil včasi neroden. Takrat si je njegov spremljevalec na tihem mislil, da vozi medveda okoli. Zato je toliko bolj pritiskal s svojim programom, to se pravi, obljubljal je volilcem paradiž na zemlji. Včasi se je celo kdo dobil, ki je takemu «programu» verjel.

Največkrat pa je radi teh obljub nastal kreg. Zdaj so bili na vrsti volilci, da so rekli svojo. Kjer sta se srečala dva sta že obirala programe in kandidate. Ena beseda navskriž, pa se ne pogledata več zlepa. Pri pijači kandidat je najbolj trpijo. Pa tudi volilci. Če ni zletel volilec zaradi kandidata na zrak, pa vsaj domov ne more, da ne bi po poti osuval in ozmerjal vseh svetilnikov in voglov. To traja do dneva volitev.

Kakor vse na svetu, se moderniziraj o tudi volitve. Namesto volilnih kandidatov se predstavljajo volilcem na primer kar volilne liste. Tudi te niso tako enostavne. Na njih sta v prijateljskem stiku lahko dva smrtna sovražnika, in kakšen volilec celo razloči, kako se grdo gledata. Nosilec liste (nosi v resnici lista njega) je na boljšem ter se lepo muza onim, ki so za njim.

Liste so lahko daljše ali krajše. Daljše so bolj demokratične, ker pride na njih več kandidatov do svojih pravic. Včasi se dolge liste sestavijo samo zato, da se na njih pobahajo srečni kandidatje. Dolga lista ima pa še to ugodnost, da se lahko kandidati tepejo za prednost ali preferenco. Preferenca je hudirjeva iznajdba. Z njo se kandidat res lahko prignete do poslanskega stolčka, samo znati mora.

Lista nosi tudi kandidatov znak. Ta znak pa večkrat ne odgovarja kandidatu. Kandidatu bi recimo pristojal znak petelinjevega peresa, pa si dene brščljanov list. Drugi vzame za znak meč, pa bi mu metla pristojala. Tretjemu bi se morda spodobil znak figovega lista. Skratka: ne smeš soditi kandidata po znaku!

Tik pred volitvami se navadno vzdigne še ena vojska. To je vojska med člani volilne komisije. Vsak bi rad bil v tej komisiji, posebno pa veljavni možje v občini. Dela ni nobenega, odgovornosti tudi ne, časti pa je dosti. Volilec je lahko vsak, član komisije pa ne. Zato se kaže pognati za dva ali tridnevni stolček pri volitvah. In se zastavni možaki tudi poženejo!

Tako pride dan volitev. Za ta dan si moraš pripraviti ošpičen svinčnik. Zakon je strog, zato ne sme nihče oborožen na volišče. Pred leti so stranke tako skrbele, da so razglasile, naj pustijo volilci doma fovče in drugo podobno orožje, ker bi se v gneči lahko porezali. Vendar so izjemoma dovoljene granate. Pa ne povsod, le za osebno brambo.

Na volišču mora biti mir in red. Če tega ni, greš volit zastonj. V tvojem interesu je, da voliš dostojno. Če se namreč volilne žare prevrnejo, je volitve konec in nobeden te več ne vpraša, če si izvršil svojo dolžnost. Na komisijo se ne moreš več pritožiti. Komisija je namreč razpuščena, kakor hitro se žara prevrne. Zato pusti žaro v miru in se je ne dotikaj. Če se je dotakneš s slabim namenom, greš lahko pod ključ. Če si pa srečno volil, še nisi gotov, da te žara ne iznenadi. Na žaro se ne zanesi, že marsikoga je prevarila. Je «skrinja, skrivnosti polna»; čez noč te lahko opehari, če si prelahkoveren. Še hujše je seveda kandidatu, če ga je žara nasamarila. Tebe oslepari samo ena, njega pa sto in sto žar. To je volilcu edina tolažba v burnih volitvenih časih.

* * *

Ko so poslanci izvoljeni, se žare spravijo in se neha vsa jeza. Propadli kandidatje se potolažijo, parlament gre na delo. Volilcu ni treba nič več skrbeti, zbornica bo že sama navila nove davke in poskrbela za obljubljeni paradiž. Zgodovina doslej še ne pozna takega parlamenta, ki bi pozabil na kmeta in delavca, kadar je treba novih davkov. Če bi se kje dobil, ni za nobeno rabo in ga raje pošljejo spet odkoder je prišel. Konec.

Bivši kandidat

VRNITEV RUSKE EKSPEDICIJE IZ MONGOLIJE. Polkovnik Kozlov, ki je organiziral znanstveno ekspedicijo v Mongolijo, s ciljem izvesti raziskovanja v starem mestu Kharo-Khoto, ki je bilo odkrito proslega leta, se je moral vrniti v Moskvo. Ekspedicija ni mogla izvršiti svojih del radi tega, ker ji kitajska vlada ni hotela dati vizuma za vhod v Mongolijo. Vse to zbog bojazni pred — boljševisko propagando! —

Kandidatje prolet. udruženja

(Po volilnih okrožjih)

PIJEMONT (Turin)

1. *Bellone Giuseppe,* odvetnik;
2. *Bendini Arturo,* uradnik;
3. *Cavallo Giovanni,* delavec;
4. *Cozza Arturo,* železničar;
5. *Gramsci Anton,* publicist;
6. *Invaldi Luigi,* uradnik;
7. *Maffi Fabbrizio,* zdravnik;
8. *Montagnana Mario,* kovinar;
9. *Oberti Anton,* lesni delavec;
10. *Pagella Vincenc,* železničar;
11. *Rabezzana Peter,* uradnik;
12. *Roberto Riccardo,* odvetnik;
13. *Savio Saviero,* kmet;
14. *Tosca G. Angelo,* profesor;
15. *Togliatti Palmiro,* publicist;
16. *Vota Giuseppe,* tehnični vodja;

LIGURIA (Genova)

1. *Arecco Naldo,* odpravnik;
2. *Franzone Dominik,* tiskar;
3. *Graziadei Anton,* profesor;
4. *Malatesta Mario,* publicist
5. *Tasca G. Angelo,* profesor;
6. *Tucci Alfredo,* odvetnik.

LOMBARDIJA (Milan)

1. *Baroni Arnaldo,* agronom;
2. *Bernamonti,* uradnik;
3. *Buffoni Franceso,* odvetnik;
4. *Cilla Nicola,* publicist;
5. *Cinelli Giuliano,* kovinar;
6. *Fortichiari Bruno,* uradnik;
7. *Fugazza Pasquale,* delavec;
8. *Furlani Domenico,* kovinar;
9. *Invaldi Luigi,* delavec;
10. *Lodolini Gastone,* organizator;
11. *Monguzzi Guglielmo,* tajnik del. zveze;
12. *Nicola Giovanni,* natakar;
13. *Pozzoli Tarquinio,* uradnik;
14. *Raineri Francesco,* odvetnik;
15. *Repaci Leonida,* odvetnik;
16. *Repossi Luigi,* kovinar;
17. *Riboldi Ezio,* odvetnik;
18. *Sanna Antonio,* uradnik;
19. *Santoro Francesco,* delavec;
20. *Todeschi Luigi,* kmet;
21. *Tosti Antonio,* tiskar;
22. *Valle Leone,* zidar;
23. *Vegetti Vittorio,* uradnik.

BENEČIJA (Benetke)

1. *Bartolozzi Novello,* tajnik del. zbornice;
2. *Bellamio Enrico,* trgovec;
3. *Borin Giulio,* pristaniščni delav.
4. *Flecchia Vittorio,* organizator;
5. *Gastaldi Antonio,* železničar;
6. *Ghidetti Vittorio,* tajnik papirničarjev;
7. *Gramsci Antonio,* publicist;
8. *Haslinger Gobhart,* zdravnik;
9. *Li Causi Gerolamo,* publicist;
10. *Marchioro Domenico,* organizat.
11. *Mattioli Luigi,* delavec;
12. *Perrone Ottorino,* dokt. trg. ved;
13. *Ravagnan Riccardo,* odvetnik;
14. *Roberto Ricardo,* odvetnik;
15. *Spina Attilio,* trgovec;
16. *Tonetti Giovanni,* publicist;
17. *Tresso Pietro,* organizator;
18. *Venturini Arcadio,* delavec;

JULIJSKA KRAJINA (Trst)

1. *Bresatz Vito,* delavec;
2. *Gasperini Leopoldo,* organizator;
3. *Gennari Egidio,* profesor;
4. *Juraga Antonio,* uradnik;
5. *Oliva Ernesto,* zidar;
6. *Scoccimarro Mauro,* publicist;
7. *Srebrnič Josip,* kmet;
8. *Tonetti Giovanni,* publicist.

EMILIA (Bologna)

1. *Balestrieri Giovanni,* tobačni del.
2. *Bezzi Giuseppe;*
3. *Biondi Gilberto,* delavec;
4. *Cilla Nicola,* publicist;
5. *Ferrari Enrico,* tiskar;
6. *Giulianini,* kovinar
7. *Gnudi Ennio,* železničar;
8. *Graziadei Antonio,* profesor;
9. *Marabini Anselmo,* uradnik;
10. *Picelli Guido;*
11. *Ricci Bruno,* učitelj;
12. *Tarozzi Leonildo,* publicist;
13. *Terzi Augusto,* računovodja;
14. *Vignocchi Arturo,* delavec.

TOSKANSKO (Firenze)

1. *Biboletti Aladino,* uradnik;
2. *Bonelli Riccardo,* učitelj;
3. *Ciucci Giuseppe* učitelj;
4. *Corsi Giuliano,* organizator;
5. *Damen Onorato,* organizator;
6. *Garosi Ferdinando,* učitelj;
7. *Gennari Egidio,* profesor;
8. *Gnudi Ennio,* železničar;
9. *Lisa Athos,* organizator;
10. *Salcadori Luigi,* odvetnik;
11. *Sommi Fartunato;*
12. *Togliatti Palmiro,* publicist;

LAZIO-UMBRIA (Rim)

1. *De Angelis Carlo,* učitelj;
2. *Farini Pietro,* lekarnar;
3. *Fontana Vittorio,*
4. *Grieco Ruggero,* publicist;
5. *Innamorati Francesco,* tiskar;
6. *Maffi Fabrizio,* zdravnik;
7. *Marabini Anselmo,* uradnik;
8. *Masini Cesare,* železničar;
9. *Volpi Giulio,* odvetnik;
10. *Zinanni Lorenzo,* tiskar;

SARDEGNA

1. *Figus Alberto,* odvetnik;
2. *Cassitta Antonio,* publicist;
3. *Frongia Giuseppe,* delavec;
4. *Lentini Giuseppe,* rudarski tajn.

Imena kandidatov ostalih okrožij priobčimo prihodnjič.

Izdajatelj:
I. O. Komunistične stranke Italije.
Odgovorni urednik: Posl. Gius. Bellone.
Stabilimento Tipografico Silvio Spazzal - Trieste